

Закарпатська обласна
універсальна наукова

БІБЛІОТЕКА
ім. Федора Потушняка

Закарпатська обласна універсальна
наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка

Науково-методичний відділ

У нас в бібліотеках...

Інформаційний бюлетень за матеріалами
звітів публічних бібліотек
Закарпаття за 2013 рік

Ужгород – 2014

ББК 78.3 (4УКР-4ЗАК)
УДК 025.12(477.87)
У 11

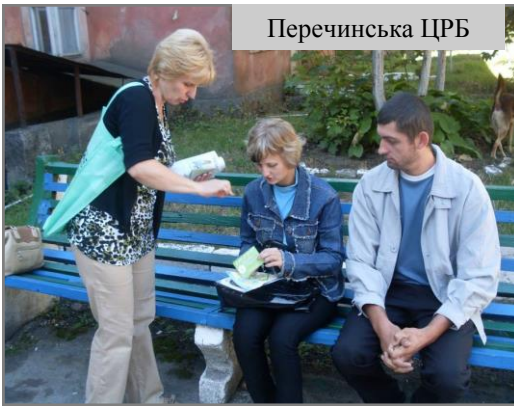
Інформаційний бюлетень за матеріалами звітів публічних бібліотек Закарпаття за 2013 рік включає найбільш вдалі приклади діяльності книгозбірень за розділами: “Реалізація нових проєктів”, “Добросусідство в дії”, “Масові просвітницькі акції + креативність = авторитет бібліотеки”, “Популяризуємо книгу – поповнюємо фонди”, “Видавнича діяльність бібліотек області”.

Укладач	Л. З. Григаш
Комп’ютерна верстка та дизайн	О. І. Січ
Відповідальна за випуск	О. А. Канюка

Реалізація нових проектів

Як свідчать матеріали звітів публічних бібліотек Закарпаття за 2013 рік, книгозбірні області роблять далі кроки на шляху зміцнення своєї ролі у громадському та культурному житті тієї чи іншої громади, активного використання сучасних інформаційних технологій, впровадження інновацій у свою діяльність.

Зокрема, протягом року бібліотеки області реалізовували кілька актуальних і потрібних населенню проектів. Серед них проект “Громадська взаємодія”, що здійснювався

Перечинська ЦРБ

благодійним фондом (далі – БФ) “Центр громадських ініціатив” (м.Перечин) у співпраці з Перечинською, Рахівською, Іршавською, Виноградівською та Берегівською центральними районними бібліотеками за фінансової підтримки фонду “Східна Європа”.

Завдяки його реалізації вдалося підвищити рівень інформованості та обізнаності з питань виборчого права та виборчого законодавства жителів згаданих районів, особливо осіб літнього віку (старше 50-ти років), осіб з особливими потребами та тих, хто голосує вперше шляхом організації діяльності мобільних інформаційно-консультаційних пунктів у районах, де

Рахівська ЦРБ

проводились виїзні зустрічі-консультації у селах, “виборчі вечорниці”, консультації через “гарячу телефонну лінію”, розповсюдження інформаційних листівок, фласерів тощо.

Перечинська ЦРБ

Наступним проектом, що здійснювався Закарпатською ОУНБ ім. Ф. Потушняка та БФ “**Центр громадських ініціатив**” передбачав залучення населення до вивчення та використання е-послуг, інструментів е-урядування, проходила на базі Інтернет-центрів центральних районних бібліотек Виноградівського, Свалявського, Ужгородського, В.Березнянського, Перечинського, Іршавського, районів та центральної міської бібліотеки м. Ужгород за темою “**Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування**” дозволив значно розширити спектр електронних послуг для населення – здійснювати платежі, пошук роботи, онлайн-реєстрацію, здачу ЗНО, подання документів на вступ до вищих навчальних закладів та електронної звітності, перевірку наявності власної земельної ділянки в Національній кадастровій системі тощо.

Іршавська ЦРБ

Розширення сфери нових послуг позитивно вплинуло на авторитет бібліотек, рівень їх популярності серед різних верств населення.

Цікавим для населення та оригінальним за формами роботи був проект **“Майбутнє варто планувати”**. Він діяв на базі інформаційних центрів восьми бібліотечних систем, що мають

Ужгородська ЦРБ

доступ до мережі Інтернет. Проект також був ініційований БФ **“Центр громадських ініціатив”** у рамках Програми Агентства США з міжнародного розвитку, що здійснюється за фінансової підтримки програми **“Здоров’я жінок України”**.

Його метою було підвищення поінформованості молодих жінок та пар репродуктивного віку щодо прийняття рішення стосовно планування сім’ї.

Виноградівська ЦРБ

В рамках діяльності інформаційних

центрів проводились вуличні акції **“Сімейне свято”**, на яких розповсюджувались інформаційні матеріали програми, проводились зустрічі з медичними працівниками, організовувались інсталяції пропагандистських стендів по темі на фасадах Будинків культури та бібліотек, проводились театралізовані дійства. Особливо масштабними та велелюдними були акції у бібліотеках В.Березнянського, Перечинського районів та м. Ужгород.

Іршавська ЦРБ

Дію проекту продовжено до травня 2014 року. Вдалою була спроба Ужгород-ської районної ЦБС переведення проекту “**Майбутнє варто планувати**” з формату “вуличних акцій” у формат “молодіжних вечорниць”, на які запрошувались сімейні пари репродуктивного віку. З метою відтворення самобутнього колориту сільських посиденьок та ознайомлення молоді з традиціями їх батьків, учасникам представили оригінальні сценічні композиції з українських, русинських, словацьких та угорських вечорниць, майстерно виконаних учасниками ансамблю “Арніка” (РБК, кер. Л.Дубенко), хореографічного гурту “Наша файта” (БК с. Сторожниця, кер. М.Огразанська), фольклорного колективу “Чологань” (БК с. Тийглаш, кер. М.Ігнац). Молодь долучалася до різної хатньої роботи, вишивали, співали, лущили горіхи та кукурудзу, частувались тістечками тощо. Органічно впелися в тематичну програму бесіди лікаря-гінеколога, нарколога та імунолога. Все дійство було доправлено народним гумором від газдів (С. Когут, В. Клучеряк). До вечорниць підключались бібліотеки-філії через скайп-спілкування.

Ужгородська ЦРБ

Подібні “вечорниці” провели і бібліотеки-філії смт. В.Бичків, Білін, Ділове, Костилівка Рахівської ЦБС.

Вартий уваги проект **“Громада + бібліотека + влада = чисте довкілля!”**, реалізований бібліотекою-філією с. Раково Перечинського району в рамках міні-проектів **“Співпраця з громадою”** програми **“Бібліоміст”**. Метою було підвищення

екологічної свідомості та самоорганізації жителів села, його санітарного стану, можливість згуртувати актив громади у бібліотеці. Бібліотека започаткувала видання сільської газети **“Раківський вісник”**,

яку проводить не лише просвітницьку та інформаційну діяльність, але й разом з громадою організовує вплив на поліпшення екологічного середовища села. Газета продовжує виходити і після завершення проекту, адже завдяки постійно зростаючому авторитету бібліотека

залучає спонсорські кошти.

Участь бібліотек області у таких проектах свідчить, що бібліотеки впевнено знаходять своє місце у соціумі, розширюють свої можливості у задоволенні інформаційних та комунікаційних потреб населення.

Добросусідство в дії: участь бібліотек у міжнародних грантових програмах Угорщини

Завдяки перемозі семи бібліотек Виноградівського району у міжнародній грантовій програмі “**За угорську культуру і освіту**”, оголошеної фондом ім. Г. Бетлена, центральна районна бібліотека, бібліотеки-філії сіл Шаланки, Вербовець, Ботар, Пийтерфолво, Вілок, Бобове зможуть покращити матеріально-технічний стан бібліотек. Зокрема, ЦРБ та бібліотека с. Пийтерфолво закупили бібліотечні меблі, філії смт. Вілок, Бобове – офісний комп’ютер, с. Шаланки – доукомплектувала фонд бібліотеки угроськомовною літературою для позакласного читання учнівської і студентської молоді, с. Ботар – організує культурно-просвітницькі заходи, с. Вербовець – відремонтувала вікна і т. ін.

Відрадно, що для бібліотеки-філії с. Шаланки це вже друга поспіль перемога у рамках цього проекту. У 2012 році бібліотека отримала офісний комп’ютер, ксерокс з підключенням до Інтернету і вже поточного року члени громади мають доступ до безкоштовного Інтернету. Загальна сума отриманих грантів становить 650 тис. форинтів (22,0 тис. грн.). Отримані кожною бібліотекою суми незначні, але вони допоможуть бібліотекам стати комфортнішими, розширити спектр надання бібліотечних послуг.

Серед переможців цього проекту також сільська бібліотека с. Оросієво Берегівського району, яка отримала 5,5 тис. грн. на розвиток літературного гуртка, що працює при бібліотеці. За ці кошти завідувачка придбала також флейту, гітару та кольоровий принтер для бібліотеки.

Розширюються та удосконалюються зв’язки між закладами культури Ужгородщини та країн Карпатського Євросередині. Ужгородська районна ЦБС вдруге взяла участь у Міжнародній грантовій програмі “**Марої – програма II**” (Угорщина) і отримала 394 прим. книг на суму – 28,9 тис. грн.

За спонсорські кошти також придбано діапроектор – 2,8 тис. грн., книги – 588 прим. на суму 14,9 грн., теплова “пушка” для читального залу за 1,8 тис. грн., колонки для комп’ютерів – 80 грн.

Виноградівська ЦБС

В рамках “Програми Марії” бібліотеки Виноградівської, Ужгородської, Берегівської РЦБС та Закарпатської ОУНБ ім. Ф. Потушняка отримали книг угорською мовою на суму 140,0 тис. грн. Перевага цієї програми в тому, що бібліотеки мають можливість самостійно

вибирати видання за каталогами різних видавництв відповідно до потреб своїх користувачів.

Активно поповнюється фонд Берегівської міської ЦБС за рахунок зв'язків з бібліотеками м. Сегед та Ніредьгази.

Завдяки співпраці з Спілкою угорських бібліотекарів (м. Будапешт), Національною бібліотекою Угорщини ім. Сечені, Інформаційно-бібліотечною спілкою, Асоціацією угорських бібліотекарів працівники книгозбірень Берегівського, Виноградівського та Ужгородського районів мають можливість щороку брати участь у фахових міжнародних конференціях, знайомитись з досвідом роботи бібліотек Угорщини та інших європейських країн.

Так, у 2013 році делегація працівників бібліотек Берегівського та Ужгородського районів брала участь у конференції угорських бібліотекарів Карпатського басейну (м. Чонград, Угорщина), а також у щорічній конференції Асоціації угорських бібліотекарів на тему “Відкритий потік знань, вільний

доступ – бібліотеки для європейців”. На конференцію, що проходила у м. Егер (Угорщина) прибули не тільки учасники з різних куточків Угорщини, але й із Сербії, Хорватії, Словенії, Словаччини, Австрії, Румунії. На пленарних та секційних засіданнях конференції розглядалися проблеми фінансування бібліотечних проєктів у Європейському Союзі, піднімалися питання обслуговування користувачів, зокрема пересувними бібліотеками, комп’ютеризації бібліотечних процесів, особливо у сільських бібліотеках, проблеми, пов’язані з інформаційно-бібліографічним обслуговуванням.

Учасники конференції відвідали дві обласні бібліотеки в м. Ніредьгаза та м. Егер, ознайомились з структурою бібліотек, обмінялись досвідом роботи з угорськими колегами з питань залучення та обслуговування користувачів, надання платних послуг, комплектування фондів та створення електронного каталогу.

Окрім того, були підписані угоди про співпрацю зі спілками угорських бібліотекарів, що діють в інших країнах, в т. ч. в Україні.

На жаль, можливість співпраці через членство в Асоціації угорських бібліотекарів не використовують бібліотеки, що обслуговують компактно проживаюче угорське населення в Мукачівському, Тячівському районах.

Масові просвітницькі акції + креативність = авторитет бібліотеки

“Бібліотека нині – більш ніж бібліотека” – саме це доводять численні приклади діяльності бібліотек області, які все глибше усвідомлюють свою роль у створенні соціокультурного середовища тих чи інших населених пунктів.

Впродовж 2013 року бібліотеки організували немало акцій, приурочених до різних важливих дат, свят чи культурних подій, акцентуючи увагу на представленні бібліотеки як соціокультурної інституції з широкими можливостями.

З цією метою книгозбірні все частіше використовують відзначення Всеукраїнського дня бібліотек, дня Незалежності України, інших державних та релігійних свят, історичних подій та фестивалів.

Цікавий досвід цього аспекту діяльності нагромаджено у ЦБС м. Мукачева. Так, Всеукраїнський день бібліотек у Мукачівській міській ЦМБС пройшов і нетрадиційно, і масштабно: у всіх бібліотеках системи діяв День відкритих дверей “Цей дивосвіт бібліотека”, програма якого включала різноманітні акції, зустрічі, численні виставки, перегляди, екскурсії бібліотекою. Свідченням авторитету бібліотеки у місті став поетично-музичний вечір “Свято хранителів мудрості”, на якому за ініціативи міської влади працівники бібліотеки були гостями і головними героями, а ведучими – директор міського будинку культури та його художній керівник. Грамоти та подарунки бібліотекарі одержували від міського голови, а музичні вітання – від кращих вихованців шкіл мистецтв міста. Центральна міська бібліотека одержала у подарунок кольоровий сканер-принтер.

Дню Незалежності України Мукачівська ЦБС присвятила поетичне караоке “Нині свято нашого народу”. Воно проходило у затишному подвір’ї бібліотеки, куди зібрались і шанувальники поетичного слова, і місцеві поети – члени літературного об’єднання “Рідне слово”. Окрім творів авторів мукачівців у програмі свята звучали і вірші Ліни Костенко, Василя Симоненка, інших відомих українських поетів.

Учасникам караоке та слухачам ідея проводити акцію такого формату припала до душі, вони зверталися до організаторів з проханням дальшого проведення подібних акцій.

Жителям Волівця Всеукраїнський день бібліотек запам’ятався

яскравим роликівим флеш-мобом, який організувала Волівецька районна бібліотека, а також виставкою творів народних умільців, що створило святкову атмосферу вже при вході у книгозбірню. Працівники РБК привітали колег дуєтом “Драйв”, в репертуарі якого була і спеціально написана до свята пісня “В бібліотеку, друже, завітай”.

Оригінальну акцію, що вийшла далеко за межі бібліотеки, провела книгозбірня села Копашнево Хустського району. Вшановуючи свого земляка – знаного у селі вівчаря Степана Костреця, актив бібліотеки організував екскурсію на полонину, де їхній земляк провівчарив близько сорока років. Учасники екскурсії ґрунтовно ознайомилися з ремеслом вівчарства, традиційними способами виготовлення

3

бринзи, вурди, вівчарським фольклором, помилювалися неповторними красвидами, що відкриваються з полонини.

Бібліотекарі Тячівщини активно долучилися до святкування Дня міста, організувавши урочисту ходу у національних костюмах та колоритний флеш-моб “Я люблю Тячів”.

Тячівська

центральна районна бібліотека знайшла також оригінальний спосіб привернути увагу громадськості до бібліотеки та талановитих бібліотекарів, організувавши у фойє будинку культури конкурс “Тасмничий світ Великодньої писанки”. Тут були представлені писанки, рушники на теми Великодня, виготовлені бібліотечними працівниками району. Подібну акцію організували і працівники Перечинської центральної районної бібліотеки.

Програму районного конкурсу “Писанка мальована з любов’ю подарована”, до участі в якому були широко залучені бібліотекарі району, доповнювала книжково-ілюстративна виставка на відповідну тему та розповідь бібліотекаря і народної майстрині із села Вільшанки М. Ф. Мовнар про історію писанкарства у нашому краї.

Такі акції допомагають зберігати давні традиції краю, об’єднувати актив бібліотеки навколо цікавих справ.

Бібліотеки Виноградівської РЦБС традиційно беруть найактивнішу участь у фестивалі виноградарів та виноробів “Угочанська лоза”. Проте, цього року участь бібліотек була особливо широкою та творчою – працівники книгозбірень облаштували на місці проведення фестивалю “Бібліомістечко”, де працювали: “Казковий двір”, “Творча майстерня”, “Квартал розумників”, “Танцювальний майдан”, “Літературне кафе”. Програма, що відбувалась тут, зацікавила не тільки численних учасників свята різного віку, але й журі фестивалю. Члени журі з ентузіазмом взяли участь у вікторині “Бюро казкових знахідок”, а роботу “Бібліомістечка” відзначили подякою.

Творчий підхід до подібних акцій сприяє зацікавленості населення можливостями бібліотеки, а отже, зростанню іміджу і бібліотек, і бібліотекарів.

Популяризуємо книгу – поповнюємо фонди

Набуває ширших масштабів та різноманітності робота бібліотек області, спрямована на популяризацію сучасної української книги. До цієї справи все частіше залучаються не тільки місцеві автори, але й популярні письменники з Києва та сусідніх областей.

Працівники бібліотек намагаються знайти такі форми популяризації літератури, які водночас сприяють і поповненню фондів новими виданнями. Так, у Мукачівській міській ЦБС вже втретє збирають зацікавлену аудиторію літературні подіуми “Дзеркало слова”. Гостями подіуму у цьому році були відомі українські письменники Володимир Шовкошитний, Станіслав

Бондаренко, знаний в Україні житель Мукачева, письменник і видавець Мирослав Дочинець, а також поетеси з Івано-Франківська Леся Геник, Адель Станіславська, Наталія Данилюк та Віталія Савченко. Гості під час творчої зустрічі не тільки подарували бібліотеці книги, але й провели майстер-клас для учасників юнацького літературного об’єднання “Діамантове сузір’я”.

Користуються популярністю серед інтелігенції міста Мукачева Дні автора, літературні вернісажі, літературні кав’ярні.

В Іршавському районі діє “**Програма підтримки книговидавничої справи та місцевого книгорозповсюдження**”. У 2013 році з бюджету району було виділено 20,0 тис. грн., за рахунок його видано п’ять книг місцевих авторів, презентації яких провела центральна районна бібліотека. З ініціативи цієї бібліотеки в рамках Всеукраїнського дня бібліотек був організований

книжковий ярмарок, до проведення якого долучилися місцеві книжкові магазини та письменники області.

За участі Закарпатської організації НСПУ в Міжгірському та Воловецькому районах в цьому році пройшли творчі зустрічі з письменниками, під час яких для сільських бібліотек були подаровані бібліотечки нових книг закарпатських авторів.

На Рахівщині, що етнографічно належить до Гуцульщини, з ініціативи уродженця Рахова, відомого львівського журналіста і видавця Олександра Масляника в центральній районній бібліотеці пройшло свято гуцульської книги. На свято прибули автори та герої книги “Гуцульщина у Львові” – заслужений скульптор України Юрій Гав’юк, голова Всеукраїнського товариства “Гуцульщина” Дмитро Ватаманюк, численні гості і письменники з Ужгорода, Чернівців. У програму свята увійшли також презентації книг місцевих авторів та відомих краєзнавців Василя та Володимира Піпашів. Серед очевидних набутків свята – майже три десятки книг, подарованих гостями бібліотеці.

Організуюючи роботу по обслуговуванню угорського населення району, Виноградівська ЦБС тісно співпрацює з

Товариством угорської інтелігенції Закарпаття, угорським культурологічним об'єднанням Закарпаття, іншими громадськими організаціями, прагне поєднувати проведення культурно-мистецьких акцій з поповненням книжкового фонду виданнями угорською мовою.

Зокрема, в рамках проведення Угорських літературних днів на Закарпатті та зьомого зльоту закарпатської творчої інтелігенції у бібліотеках-філіях сіл Пийтерфолво, Тісобикень, Нове село та у секторі угорської літератури Виноградівської ЦРБ пройшли акції Літературного каравану – творчі зустрічі з відомими закарпатськими угорськими письменниками, краєзнавцями, істориками та членами редколегії угорськомовного літературно-мистецького журналу “Együtt”.

Учасники зустрічі Дердь Дупко, Йозеф Желіцкі, Ласло Зубанич та інші подарували бібліотекам свої нові книги. Книгозбірням також були подаровані свіжі номери журналу “Együtt” та краєзнавче видання “Угорське мистецтво Закарпаття”.

Вдалі і резонансні для жителів заходи є на рахунку Хустської міської бібліотеки, яка, організувала у своїх стінах зустрічі з Мирославом Дочинцем, тоді ще тільки номінантом Шевченківської премії, та Петром Мідянкою, лауреатом цієї премії 2012 року. Родзинка в тому, що ці знакові для літератури Закарпаття постаті,

своїми біографіями тісно пов'язані з Хустом – М. Дочинець тут народився, а П. Мідянка навчався в Хустській школі-інтернаті. Після цих зустрічей фонд бібліотеки поповнився новими подарованими книгами, до бібліотеки записалось чимало жителів міста, серед яких колишні одно-класники М. Дочинця та П. Мідянки, а також

студенти, що вирішили глибше відкрити для себе літературу рідного краю. Хустська міська бібліотека веде дуже активну просвітницьку діяльність. Безліч зустрічей з цікавими людьми, літературні вечори, презентації зробили її зноюю в місті і активно відвідуваною користувачами.

Цікаві приклади є і в практиці роботи Ужгородської міської центральної бібліотеки, де до участі у літературно-мистецьких заходах також залучаються відомі громадські діячі, мистецтвознавці, письменники, серед яких постійний відвідувач і активний учасник бібліотечних зібрань, відомий історик і письменник Сергій Федака, автор кількох наукових праць з історії Ужгорода, а також історико-пригодницького роману “Валет Валентина Другета”, сюжет якого пов'язаний з давньою історією Ужгорода.

Така ж активна робота проводиться і у філіях Ужгородської міської системи. До прикладу, впродовж багатьох років філія № 4 (мікрорайон Доманинці) спільно з літературним музеєм, якій діє при школі, дбає про збереження пам'яті славного земляка, уродженця Доманинців, письменника, журналіста, громадського діяча Івана Долгоша. Тут щороку проводяться вечори, обговорення книг. На заходи запрошуються рідні письменника, його друзі і шанувальники. Учні 6-7 класів добре знають літературну спадщину свого земляка, яку бібліотекар представляє на книжково-ілюстративній виставці. Тут демонструються фотографії та багато документального матеріалу, який разом з книгами подарувала бібліотеці і музею родина Івана Долгоша.

Подібна робота проводиться Мукачівською районною ЦБС, яка спільно з бібліотекою-філією с. Зубівка (Фогараш) популяризує твори Ю. Чорі. Зустрічі з знаним красзнавцем, письменником, педагогом завжди завершуються поповненням бібліотек Мукачівського району новими книгами.

В бібліотеці смт. Вишково Хустського району активну роботу розгорнуто в рамках клубу за інтересами “Надвечір'я”. Він базується на матеріалах створеного міні-музею “У родині єдиній”, і об'єднує українське та угорське населення. На засіданнях учасники

знайомлять один одного з своїми національними традиціями, спільно відтворюють обряди, намагаючись знаходити об'єднуючі точки дотику в історії обох народів.

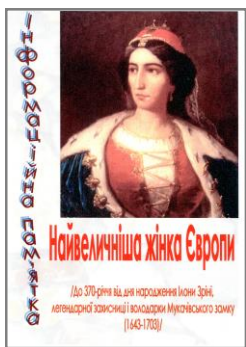

Декілька сіл Ужгородського та Перечинського районів активно працюють з словацьким населенням Закарпаття. Спільно з осередком “Матиця Словенська”, вчителями, народними колективами сільської самодіяльності проводять різноманітні години народознавства, краєзнавчі читання “Фарби рідного краю”, конкурси малюнків “Моя мала дедінка” (Батьківщина) і т. ін.

Аналогічну діяльність проводять бібліотеки Рахівського та Тячівського районів з румунським населенням. *На жаль найменше книг та інших джерел інформації в бібліотеках саме для румун.* Однак, бібліотеки намагаються брати участь в проведенні Днів угорської та румунської культури, фестивалів, відзначенні шанованих земляків та відомих діячів культури країн Карпатського Євросередині.

Такі акції посилюють читацьку мотивацію, зацікавлення історією та літературою рідного краю, а разом з тим і бібліотекою, яка в змозі задовольнити це зацікавлення.

Видавнича діяльність бібліотек області

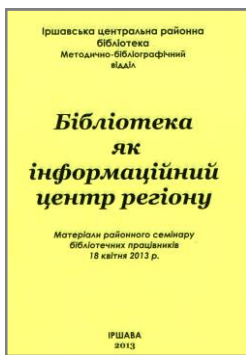
Ознайомлення із зразками друкованої продукції публічних бібліотек області за 2013 рік засвідчує певне розширення видового спектру видань, зростання якості дизайну, вмотивованості та адресності їх створення. Це, в першу чергу, стосується видань Мукачівської ЦМБ, Виноградівської та Іршавської ЦРБ. Відчутні зрушення у цій справі у Міжгірській, Рахівській та Свалявській ЦРБ.

Відродно, що видавнича продукція у цих бібліотеках планується, як правило, з урахуванням специфіки міста чи району, потреб користувачів, напрямків діяльності, що потребують особливої уваги.

Так, до прикладу, Свалявська ЦРБ, практично тільки розпочавши видавничу діяльність, підготувала актуальний для району вебліографічний покажчик „Відпочиваймо разом!”, де подано електронні адреси сайтів, на яких міститься інформація про санаторії і оздоровниці Свалявщини, туристичні маршрути, пам’ятки історії та природи, а також короткі характеристики та адреси санітарно-курортних закладів і готельно-рекреаційних комплексів району.

До речі, подібні видання вже впродовж кількох років випускає Виноградівська ЦРБ за кошти грантового проекту „Туристична Виноградівщина” в рамках програми “Бібліоміст”. За цей час і населення району, і бібліотекарі оцінили потрібність та ефективність цієї інформації.

Добру справу роблять Мукачівська ЦМБ, Іршавська та Виноградівська ЦРБ, видаючи на

кожен наступний рік Календарі краєзнавчих пам'ятних дат, де акумулюються цінні для місцевих громад та культосвітніх установ матеріали про відомих людей, історичні дати та пам'ятні події, які, до речі, можуть зацікавити і науковців та краєзнавців області.

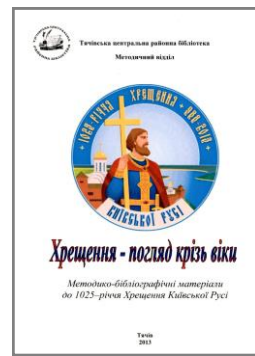
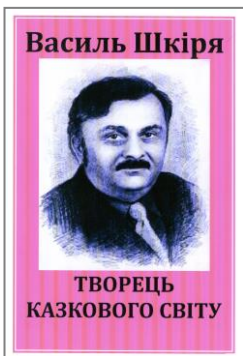
На жаль, нові випуски календарів подекуди хибують фактографічними неточностями, недосконалістю верстки та коректури. Дуже багато помилок в датах, назвах населених пунктів та освітніх закладів; інколи переплутано діяльність однієї особи з іншою (адже в Закарпатті багато однакових прізвищ).

Бажано не намагатися видати якомога більше матеріалів ("краще менше, та краще"). Необхідно ретельно працювати над їх підготовкою, щоб не було незручно перед тими, хто їх читає (завжди пам'ятати, що користувач може бути обізнаний з темою (і як виглядає наша фаховість!).

Крім того, більшість людей вірять друкованому слову, а ми – фахівці – вводимо їх в оману!

Розширюються і урізноманітнюються форми видань бібліографічної тематики, серед яких – бібліографічні покажчики, інформаційні пам'ятки, інформпроспекти, ілюстровані рекомендаційні списки, бібліографічні огляди та методико-бібліографічні матеріали.

Варті уваги довідково-бібліографічні видання, що популяризують біографії відомих людей того чи іншого району, як до прикладу, „Відомі люди Перечинщини”, куди увійшли біографії та бібліографічні джерела практично всіх відомих уродженців

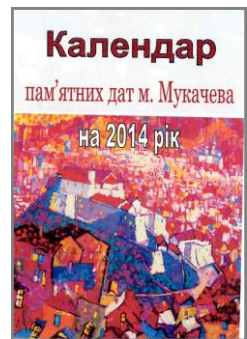

уродженців Перечинщини і минулого, і сьогодення. *Єдина похибка видання – неякісне відтворення частини фотографій.*

Бібліотечні працівники виправдано вибирають місцеві персоналії, які можуть зацікавити читача, розширити їх уявлення про історію та літературу, як, до прикладу, видані Мукачівською ЦМБ інформаційна пам'ятка „Найвеличніша жінка Європи” (до 370-річчя від дня народження Ілони Зріні, легендарної захисниці і володарки Мукачівського замку), методико-бібліографічні матеріали до 90-річчя відомого краснавця, почесного громадянина Мукачева Василя Пагірі „Просвітитель сучасного Закарпаття”, бібліографічний огляд „У творчої душі немає віку” до 70-річчя від дня народження відомої поетеси Людмили Кудрявської, біографія якої пов'язана з Мукачевом, та інші.

Іршавська ЦРБ підготувала і видала ілюстрований бібліографічний покажчик до 55-річчя популярної на Іршавщині людини, письменника і журналіста Василя Шкірі, де вперше зібрано і систематизовано журналістські публікації автора та його творчість як письменника, що цікавий для юних читачів. Хочеться відмітити дуже серйозний підхід до підготовки матеріалів бібліографа М.М. Матішинець.

Знайшли небанальні форми звернення до творчості Тараса Шевченка у переддень його 200-річного ювілею у Рахівській ЦРБ та Мукачівській ЦМБ. Краснавчий сектор Рахівської ЦРБ підготував інформаційне видання „Тарас Григорович Шевченко та Рахівщина”, де зібрані матеріали про історію

створення пам'ятників Великому Кобзарю на території району, подано вірші місцевих поетів, присвячені Т. Шевченку та статті з газети „Зоря Рахівщини” про вшанування пам'яті поета.

Інформпроспект „Геній українського народу”, підготований і виданий Інтернет-центром Мукачівської ЦМБ, вмістив, окрім стислих біографічних даних про Т. Шевченка, вдало підібрані висловлювання відомих діячів культури світу про Великого Кобзаря, список Інтернет-ресурсів про життя і різні грані творчості Т. Шевченка, а також розраховані на школярів тести та ігри на відповідну тематику.

Доброю традицією стало видання бібліографічних покажчиків, де акумулюються публікації про район чи місто на сторінках місцевої та обласної преси – „Виноградівщина на сторінках періодики”, „Міжгірщина на сторінках періодичних видань”, „Свалявщина на сторінках преси”, „Перечинщина на сторінках преси” та ін.

Варта запозичення ініціатива видавати анотовані та ілюстровані шоквартальні списки нових надходжень, під назвою „Книжкові новинки”, як це почали практикувати у Свалявській ЦРБ. Наявність відповідного обладнання дозволяє бібліотекам ширше використовувати вебліографію.

Щоправда, вдалими такі видання виходять тоді, коли присвячуються темі, справді потрібній користувачам, як наприклад, виданий Інтернет-центрами Рахівської і Тячівської ЦРБ анотований вебліографічний список „Вищі навчальні заклади України”. *Але, коли намагаються „охопити неосяжне”, результативність буває сумнівною, оскільки в деякі розділи видань потрапляють випадкові і не завжди виправдані посилання, як у виданні „Корисні інтернет-посилання” (Інтернет-центр Виноградівської ЦРБ).*

Найменше серед видань зразків чисто методичного характеру. Один із найбільш вдалих прикладів – матеріали районного семінару бібліотечних працівників (квітень, 2013), „Бібліотека як інформаційний центр регіону”, підготовані і видані методико-бібліографічним відділом Іршавської ЦРБ. Продумано сплановані та насичені потрібною інформацією матеріали доповнені унаочненнями та фотографіями.

Інші видання методичного спрямування являють собою як правило конспект із уже відомих джерел без конкретики, консультації – також набір всім відомих фраз, що мали би бути підводкою до конкретного факту, форми або процесу роботи чи напрямку діяльності.

Методико-бібліографічні матеріали готуються на допомогу бібліотекарю, а не користувачу. *Тому зовсім невдало підготовлено матеріал до 95-річчя О. Гончара Рахівською ЦРБ. На 1,5 сторінки виписаних з літературно-критичних джерел всім відомих фактів (без вказівки авторства і джерела, що недопустимо), та на 150 позицій – бібліографія, до якої включено монографії, наукові статті тощо. Не зрозуміло, чи знайде сільська бібліотека у фондах ЦБС вказані видання і чи всі їх можна використати для роботи в сільській бібліотеці (складається враження, що з Інтернета скачали список). Крім того, **де ж методичні рекомендації, сценарії, макети виставок, пропоновані форми заходів** тощо?*

Більшість бібліотек досить широко використовують друковану продукцію малих форм – запрошення на масові заходи, програми клубів за інтересами, флаери, інформаційні книжкові закладки тощо. Частина цієї продукції справді відповідають своєму призначенню – сприяють поширенню корисної інформації про бібліотеку, форми її діяльності, але, **на жаль, немало зразків справляють враження неефективності, непродуманості.** Так, до прикладу проспекти клубів за інтересами бібліотек-філій сіл Білин та Чорна Тиса Рахівської районної ЦБС, попри досить естетичне оформлення, несуть дуже мало інформації про програму роботи клубів, відсутні дані про час та періодичність занять, не кажучи вже про можливість використати проспект для реклами самої бібліотеки-філії.

Серед вдалих прикладів – проспект клубу „Золотий вік” Іршавської ЦРБ, де вміщено і повну інформацію про діяльність клубу, і про режим роботи бібліотеки з телефоном та електронною адресою – і бібліотеки, і блогу.

В цілому аналіз зразків видавничої діяльності бібліотек свідчить про дальші кроки освоєння цієї порівняно нової грані роботи книгозбірень, і разом з тим нагальну потребу її вдосконалення, як у технічному, так і у кількісному аспекті.

ЗНАЙДИ СВОЮ ПЕРЛИНУ!

*Знайди одну хвилинку
щоби знайти “перлинку”.*

*Читаю, аж завмерла, –
що з того звіту перло...*

Ольга Стадник

☺ Проводились літературні години до ювілеїв **українських поетів та письменників**, відмічені **різними формами роботи**, такі як “День пам’яті Крутів”, “День Соборності”, “День Чорнобильської трагедії”, “День бібліотек”, “День пам’яті жертв голодомору”. (*хто тут ”поети та письменники” або що з того є “різні форми роботи”*);

☺ ...роз’яснювальні роботи щодо екологічних, культурних та **тендерних прав** сільських жителів;

☺ Надається практична допомога в оволодінні певними процесами бібліотечної роботи, а саме:..., **оформлення наглядностей**... (*якщо скачуєте з російської, то користуйтеся словником*);

☺ Інформування здійснюється 90 користувачів. Індивідуально інформуються **абоненти**, наприклад “Смакота” і в **будні і в свята**, “Споживач завжди правий”, ... (*це прізвиська абонентів, чи все ж таки теми?*);

☺ Розпочався Новий рік з **колядуванням, щедруванням, і святкуванням червоного вина де на площі**... (*що робило червоне вино на площі, як воно колядувало і святкувало?*);

☺ **На крилах творчості** ... відзначали День поезії;

☺ ...Були **присутніми спілка письменників та поети**... (*як спілка була “присутня” і що – поети не належать до спілки?*);

☺ ...бліц-опитування “**Чи знаємо ми знаємо творчість Т. Г. Шевченка?**”;

☺ ...родзинкою свята... бібліотренінг “Нові підходи в освітленні терапевтичної дії йоги на організм бібліотекаря в процесі обслуговування користувачів” (якою лампою освітлювалось?);

☺...тематична рубрика “**Карпатський Редик – 2013**”; (далеко не всі знають хто такий Редик!)

☺ ... проводилась **презентація творчості Т. Шевченка, присвячена 199 річниці від дня народження** генія українського народу “На вічнім шляху до Шевченка“ (презентація це форма роботи з показу чогось нового – нової книги, події, товару і т.ін.);

☺ ... з метою **впровадження у свідомість** (впровадити можна в практику роботи, а до свідомості треба доводити);

☺ ... Проведено круглий стіл, **приурочений референдуму круглий стіл «о»**. (що би то мало значити ???)

☺ **Бібліотека добре усвідомлює роль і місію свого закладу, як інформаційного партнерства місцевої влади та є посередником між нею і громадою** (Абракадабра!)

Зміст

Реалізація нових проєктів	3
Добросусідство в дії: участь бібліотек у міжнародних грантових програмах Угорщини.....	8
Масові просвітницькі акції + креативність = авторитет бібліотеки.....	11
Популяризуємо книгу – поповнюємо фонди	15
Видавнича діяльність бібліотек області.....	20
Знайди свою перлину	25

У нас в бібліотеках...

Укладач

Л. З. Григаш

Відповідальна за випуск

О. А. Канюка

Комп'ютерна верстка та дизайн

О. І. Січ

У нас в бібліотеках... : інформ. бюл. за матеріалами звітів публік. б-к Закрпаття за 2013 рік / Закарпат. облас. універс. наук. б-ка ім. Ф. Потушняка, Наук.-метод. від. ; уклад. Л. З. Григаш; відп. за вип. О. А. Канюка. - Ужгород, 2014. - 28 с. : іл.

Віддруковано на обладнанні
Закарпатської обласної універсальної наукової
бібліотеки ім. Ф. Потушняка